

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3 IM. JULIUSZA SŁOWACKIEGO
W LUBLINIE
NA LATA 2021 - 2025

Modyfikowany na rok szkolny 2023/2024

„DZIECI UCZĄ SIĘ TEGO, CZEGO DOŚWIADCZAJĄ”
Dorothy Law Nolte w „Rewolucja w uczeniu”

LUBLIN, WRZESIEŃ 2023

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
I. Podstawy prawne	5
II. Założenia programowe	9
III. Sylwetka absolwenta	12
IV. Cele wychowawczo – profilaktyczne	13
1. Cele ogólne.....	13
2. Cele szczegółowe, zadania i sposoby działania.....	14
3. Zadania nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły oraz rodziców.....	28
4. Sytuacje pozytywnie świadczące o podejmowanych działaniach wychowawczych.....	30
5. Sytuacje wymagające interwencji wychowawczej.....	31
6. Środki wychowawcze.....	33
7. Instytucje wspierające.....	33
V. Ewaluacja programu	35
VI. Ustalenia końcowe	35
VII. Bibliografia	36
Załączniki:	35

---

1. Ankieta dla rodziców „Sylwetka ucznia kończącego szkołę”	38
2. Plan ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego	42

WSTĘP

Szkoła Podstawowa nr 3 w Lublinie funkcjonuje od 1970 roku w budynku usytuowanym na osiedlu Juliusza Słowackiego w dzielnicy LSM. Aktualnie osiedle zamieszkują osoby starsze oraz ich wnukowie, często absolwenci szkoły, którzy posyłają dzieci do naszej placówki. Zasadniczo do naszej szkoły uczęszczają dwie grupy uczniów. Z jednej strony są to dzieci, których rodziny (często dziadkowie) zamieszkują osiedle. Drugą grupę stanowią dzieci mieszkańców sąsiadujących z osiedlem dzielnic i mniejszych miejscowości, dowożone lub dojeżdżające samodzielnie.

Duża odległość od szkoły i związane z tym dojazdy, trudna sytuacja materialna i problemy rodzinne niektórych uczniów, brak czasu i konsekwencji w postępowaniu z dzieckiem, niewystarczający kontakt ze szkołą, unikanie spotkań tematycznych przygotowywanych dla rodziców mają duży wpływ na funkcjonowanie dzieci w szkole.

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, żyje nie tylko z drugim, ale i dla drugich.

Zgodnie z zapisami *Ustawy Prawo oświatowe* dokonano integracji realizowanych dotychczas działań wychowawczych i działań profilaktycznych w obrębie jednolitego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Program jest spójny z wizją i misją szkoły, Statutem Szkoły i Szkolnym Zestawem Programów Nauczania.

Program został opracowany przez Zespół powołany decyzją Dyrektora Szkoły. Powstał w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 3 w Lublinie. Został zatwierdzony przez Radę Rodziców.

I. PODSTAWY PRAWNE

Program Wychowawczy szkoły opracowany został w oparciu o następujące dokumenty:

- Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
- Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z dnia 24 lutego 2017 r., poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
- Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
- Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
- Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)
- Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
- Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
- Konstytucja RP: art. 48 ust. 1, art. 53 ust. 3 art. 54 ust. 3, art. 70 ust. 1, art. 72, ust. 1
- Konkordat: art.12, p.1
- Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z dnia 10.XII.1948 r.
- Program polityki prorodzinnej państwa z dn.17.11.1998 r.
  - rozdział V: Wychowanie młodego pokolenia
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. Z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. Zm., art. 33).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i ost. zm. z 25 czerwca 2002 r. Dz. U. Nr 84, poz. 763).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
- Koncepcja Pracy Szkoły oraz Statut Szkoły (ewaluowane na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEN).
- Szkolny Zestaw Programów Nauczania.

- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249)
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
3. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
4. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
5. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Wychowanie to proces wspomagania wychowanka w rozwoju, angażujący dwie osoby: wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka); pozostające w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka); współdziałające w osiągnięciu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m.in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej.

Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, dojrzałość psychiczną – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczną – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchową – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka. Wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Wśród różnych definicji profilaktyki szczególnie użyteczna w odniesieniu do potrzeb szkoły jest koncepcja Zbigniewa B. Gasia przyjmująca, że **profilaktyka** to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Do czynników ryzyka zaliczyliśmy:

- **czynniki związane z jednostką:**
  - nadmierna łękliwość i agresywność
  - niepowodzenia szkolne
  - niska samoocena oraz podatność na wpływy rówieśnicze
- **czynniki związane z rodziną:**
  - brak wystarczającego wsparcia ze strony rodziców

- rodzicielska aprobatą dla niewłaściwych zachowań dziecka
- **czynniki związane ze szkołą:**
  - zbyt mała ilość sukcesów szkolnych
  - brak wystarczającej współpracy z rodzicami
- **czynniki związane z grupą rówieśniczą:**
  - negatywna presja rówieśnicza
- **czynniki związane ze środowiskiem:**
  - kryzys wartości w życiu społecznym
  - sytuacje nadzwyczajne

Do czynników chroniących zaliczyliśmy:

- **czynniki związane z jednostką:**
  - przywiązania i utrzymywania bliskich relacji z innymi
  - wysokie aspiracje edukacyjne, potrzeba osiągnięć
  - radzenie sobie z negatywnymi emocjami
  - poczucie własnej wartości, wiara w swoje możliwości
  - umiejętności społeczne, porozumiewania się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywania problemów, asertywność
- **czynniki związane z rodziną:**
  - wsparcie rodziców
  - monitorowanie czasu wolnego dziecka
  - wspólne z dzieckiem spędzanie wolnego czasu
  - zaangażowanie rodziców w szkolne sprawy dziecka
- **czynniki związane z grupą rówieśniczą:**
  - relacje z rówieśnikami akceptującymi normy społeczne, osiągającymi sukcesy edukacyjne
- **czynniki związane ze szkołą:**
  - dobry klimat szkoły
  - wsparcie nauczycieli
  - doświadczanie pozytywnych wzmocnień
  - poczucie więzi ze szkołą
  - określone zasady życia szkolnego
  - edukacja dotycząca zachowań w sytuacjach trudnych

- **Środowiskiem:**

- zaangażowanie w zajęcia dodatkowe realizowane poza szkołą (schola, zajęcia sportowe, taneczne, językowe)
- działalność charytatywna;
- dostęp do ośrodków rekreacji, klubów, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej,
- dorośli mentorzy (oparcie w zaufanej osobie dorosłej, np. trenerze sportowym, księdzu, nauczycielu).

Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele: wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Zakresy profilaktyki i wychowania mają obszar wspólny, który stanowią działania budujące odporność na potencjalne zagrożenia (czyli profilaktyka I stopnia, uniwersalna). Korzystniej jest dla wychowanków realizować je w kontekście działań wychowawczych. **To, co łączy wychowanie i profilaktykę to aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnieniu wartości i norm wychowanek zyskuje spójne środowisko wychowawcze, to dzięki nim wychowawcy mogą współpracować (mimo że preferują różne metody oddziaływań). W świetle wartości i norm życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa stają się dla wychowanka zrozumiałe.**

Program nawiązuje do tradycji polskiej oraz tradycji Szkoły Podstawowej nr 3 w Lublinie. Został opracowany w oparciu o wnioski z:

- analizy dokumentacji szkolnej (dziennika elektronicznego, klasyfikacji semestralnej i końcoworocznej w roku szkolnym 2020/2021 w tym ocen z przedmiotów, ocen z zachowania i frekwencji)
- udziału uczniów w kołach zainteresowań i zajęciach dodatkowych,
- wniosków z ewaluacji wewnętrznej z VI 2021 r. z ewaluacją zagadnień : „Kompetencje informatyczne nauczycieli w dobie nauczania zdalnego”, „Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych”, „Ocena efektywności Systemu Doradztwa Zawodowego oraz atrakcyjność zajęć prowadzonych zgodnie z planem doradztwa”, „Bezpieczeństwo fizyczne uczniów podczas pobytu w szkole i drodze do szkoły”
- wyników ankiety dotyczącej sylwetki absolwenta Szkoły Podstawowej nr 3 w Lublinie, z IX 2021r.,
- wniosków i rekomendacji z ankiet opracowanych dla uczniów , rodziców i nauczycieli przeprowadzonych w czerwcu 2022 r.
- analizy środowiska lokalnego,
- bilansu zasobów szkolnych,

- wniosków z realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 w Lublinie z lat poprzednich,
- obserwacji i rozmów z uczniami, rodzicami i wychowawcami dotyczącymi wzajemnych relacji uczniów, stanu bezpieczeństwa w szkole.

Program został opracowany na lata 2021 – 2025.

III. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Sfera	Sylwetka
Fizyczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potrafi dbać o własne ciało, zdrowie i sprawność fizyczną; Jest czujny wobec zagrożeń dla zdrowia fizycznego. 2. Posiada nawyki i umiejętności związane z bezpiecznym uczestnictwem w ruchu drogowym. 3. Jest człowiekiem aktywnym, dbającym o zdrowie i zdrowy styl życia. 4. Posiada wiedzę na temat tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu. 5. Zna zagrożenia związane z Internetem i bezpiecznie z niego korzysta.
Psychiczna - część Emocjonalna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wierzy we własne siły i w zdolność osiągnięcia wartościowych i trudnych celów. 2. Przewiduje skutki swoich działań wykorzystując wcześniejsze doświadczenia i ponosi konsekwencję swoich czynów. 3. Cieszy się z sukcesów swoich i innych. 4. Akceptuje porażki, ale wytrwale szuka rozwiązań alternatywnych.
Psychiczna - część Intelektualna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potrafi planować, organizować i oceniać własną naukę i przyjmuje za nią odpowiedzialność. 2. Rozwiązuje problemy w twórczy sposób. 3. Poszukuje, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł, efektywnie posługuje się technologią informacyjną. 4. Wykorzystuje w praktyce zdobytą wiedzę i doświadczenia. 5. Rozwija osobiste zainteresowania i sprawności umysłowe. 6. Posiada zdolność odróżniania świata rzeczywistego od wyobrazonego oraz postaci realnych i historycznych od fantastycznych. 7. Nabył umiejętność wypowiadania się, czytania i pisanie w języku ojczystym i w języku obcym, wykonywania

	<p>działań arytmetycznych.</p> <p>8. Posiada wiedzę przewidzianą w podstawie programowej i jest przygotowany do nauki na wyższym etapie kształcenia.</p>
Spoleczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skutecznie porozumiewa się w różnych sytuacjach, prezentuje własny punkt widzenia, bierze pod uwagę poglądy innych, poprawnie posługuje się językiem ojczystym. 2. Efektywnie współdziała w zespole, podejmuje indywidualne i grupowe decyzje, buduje więzi międzyludzkie. 3. Działając w grupie, poczuwa się do współodpowiedzialności za efekty pracy 4. Potrafi rozwiązywać konflikty, respektuje normy społeczne. 5. Jest świadomy swych praw i obowiązków. 6. Szanuje prawa innych. 7. Właściwie pełni rolę członka rodziny, grupy rówieśniczej, społecznej. 8. Udziela pomocy potrzebującym.
Duchowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ma poczucie tożsamości kulturowej, historycznej, etnicznej i narodowej. 2. Posiada godność, poczucie własnej wartości. 3. Jest tolerancyjny wobec innych wyznań, kultur, ras, zwyczajów i tradycji. 4. Dbą o własne zdrowie psychiczne i rozwój duchowy. 5. Jest uczciwy, odróżnia dobro od zła, kieruje się wartościami moralnymi.

IV. CELE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE

1. CELE OGÓLNE

Społeczność szkolną, jako formę wspólnoty wychowawczej, stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań.

Celem głównym społeczności szkolnej jest pomoc wychowankowi w jego wszechstronnym rozwoju osobowym. Wszelkie działania wychowawcze i profilaktyczne winny służyć kształtowaniu i wypracowaniu przez wychowanka coraz pełniejszej wewnętrznej harmonii sfery fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, społecznej i duchowej.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I SPOSOBY DZIAŁANIA

SFERA FIZYCZNA

CELE:

- zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią,
- kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych,
- wyposażenie ucznia w postawę prowadzenia zdrowego stylu życia,
- rozwijanie zainteresowań sportowych,
- kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych,
- uświadamianie zagrożeń związanych z nałogami,
- uświadamianie sposobów dbania o zdrowie,
- przekazywanie modelu aktywnego spędzania wolnego czasu,
- uświadamianie zagrożeń cywilizacyjnych i ukazywanie sposobów zapobiegania im,
- uzmysłowienie problemu degradacji środowiska naturalnego i konieczności podejmowania przez ludzi działań proekologicznych
- kształtowanie umiejętności efektywnego radzenia sobie ze stresem,
- kształtowanie umiejętności właściwego spędzania wolnego czasu, propagowanie zdrowego stylu życia
- kształtowanie kultury zachowania i obcowania z przyrodą w czasie wycieczek i zajęć w terenie
- pobudzanie zaciekawienia oraz rozwijanie zainteresowań uczniów problematyka ekologiczną
- rozumienie konieczności zachowania równowagi w przyrodzie.

WARTOŚĆ	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> • Przybliżenie uczniom istoty zdrowia w aspekcie fizycznym i psychicznym, nad którym ciągle należy pracować. • Kształtowanie właściwych nawyków i przyzwyczajeń zdrowotnych oraz zasad higieny osobistej. • Uświadomienie konieczności przestrzegania zasad higieny w szkole. • Ukazanie czynników warunkujących zdrowie fizyczne i psychiczne • Różnorodność form organizacji czasu wolnego ucznia. • Zachęcanie do uprawiania różnych form rekreacji ruchowej i sportu. • Kształtowanie właściwych postaw w walce z zagrożeniami zdrowia fizycznego i psychicznego. 	<p>- prezentacja metod udzielania pierwszej pomocy oraz właściwego organizowania wolnego czasu ucznia.</p> <p>-rajdy, wycieczki, obozy wędrowne, imprezy sportowe, turystyka rowerowa i narciarska.</p> <p>-wdrażanie programów prozdrowotnych, profilaktycznych i sportowych.</p> <p>- pogadanki, prelekcje, spotkania z pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką</p> <p>- warsztaty, spotkania z zakresu arteterapii dotyczące konieczności dbania o zdrowie psychiczne i fizyczne.</p>	<p>rok szkolny</p> <p>rok szkolny</p> <p>rok szkolny</p> <p>rok szkolny</p>	<p>wychowawcy klas nauczyciele pedagog szkolny</p> <p>nauczyciele</p> <p>nauczyciele pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy pedagog szkolny</p>

Ekologia	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw proekologicznych • Poszerzenie dostępu do informacji o stanie środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja obchodów Dnia Ziemi - pokazy, projekty, konkursy, pogadanki, wyjścia i wycieczki szkolne 	rok szkolny	nauczyciele
Wytrwałość i wyrzeczenie	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie uczniom, że czynna, wytrwała praca nad własnym zdrowiem jest podstawą dobrego samopoczucia i optymizmu życiowego. • Uświadomienie potrzeby zerwania z niezdrowymi przyzwyczajeniami (niezdrowa żywność, nadmiar słodczy, używki, długie oglądanie telewizji, siedzenie przy komputerze) jako warunku zdrowej sylwetki i afirmacji życia. 	<ul style="list-style-type: none"> - udział uczniów w konkursach, zawodach sportowych. - ukazywanie pozytywnych wzorców. 	rok szkolny	nauczyciele
<p>rok szkolny</p> <p>nauczyciele pedagog szkolny</p>				
<p>PRZEWIDYWANE EFEKTY:</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dba o higienę własnego ciała - aktywnie spędza czas wolny - zna zasady ruchu drogowego - zdobywa kartę rowerową - unika zachowań będących zagrożeniem dla zdrowia jego i otoczenia - potrafi być asertywnym - zna szkodliwość substancji uzależniających 				

- wie, jak udzielić pierwszej pomocy
- ma świadomość potrzeby krytycznego spojrzenia na media i reklamy
- zna zagrożenia związane z Internetem i bezpiecznie z niego korzysta
- posiada wiedzę na temat rozwoju człowieka
- zna sposoby zachowania i wdrażania zdrowego stylu życia
- potrafi przewidywać skutki własnych zachowań dla zdrowia swojego i innych ludzi
- posiada wiedzę na temat tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu

SFERA PSYCHICZNA – CZĘŚĆ EMOCJONALNA

CELE:

- dążenie do budowania więzi koleżeńskich między rówieśnikami
- budowanie pozytywnego obrazu samego siebie
- kształtowanie pozytywnego nastawienia wobec innych,
- doskonalenie samokontroli własnych emocji
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z negatywnym wpływem otoczenia
- kształtowanie u uczniów kultury osobistej – umiejętności zachowania się z godnością i szacunkiem w stosunku do innych ludzi, wyrażonej przez postawę, słowa, strój, itd.

WARTOŚĆ	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Przyjaźń	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie do nawiązywania więzi koleżeńskich z rówieśnikami 	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie wycieczek integracyjnych, wyjść kasowych i uroczystości szkolnych 	Według kalendarza rok szkolny	wychowawcy klas nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do niesienia bezinteresownej pomocy innym 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na lekcjach - prelekcje specjalistów 	rok szkolny	nauczyciele

		- organizowanie pomocy koleżeńskiej - wolontariat		
Poczucie własnej wartości	• Kształtowanie wysokiej-właściwej samooceny i pewności siebie	- udział w uroczystościach szkolnych, występach publicznych, zabieranie głosu na forum	według kalendarza rok szkolny	wychowawcy klas nauczyciele
	• Stwarzanie sytuacji osiągnięcia sukcesu	- organizowanie różnych konkursów- wiedzy i talentów	rok szkolny	nauczyciele
	• Umiejętność radzenia sobie ze stresem wynikającym z izolacji społecznej	- dbanie o kontakty z rówieśnikami - udział w różnorodnych projektach i wydarzeniach wynikających z życia szkoły - organizowanie zabaw i zajęć integracyjnych	rok szkolny	nauczyciele
Życzliwość	• Integracja społeczności szkolnej	-budowanie przyjaznej atmosfery w szkole -prowadzenie zajęć na temat kulturalnego zachowania w szkole w ramach zajęć z wychowawcą	rok szkolny	uczniowie, nauczyciele
Umiejętność wyrażania	• Doskonalenie samokontroli	- spotkania z pedagogiem szkolnym i specjalistami z poradni psychologiczno -	rok szkolny	nauczyciele

<p>emocji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętność wyrażania doświadczanych emocji • Kształtowanie empatii • Umiejętność radzenia sobie ze stresem 	<p>pedagogicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawianie z uczniami hipotetycznych sytuacji wymagających zajęcia określonego stanowiska, -ćwiczenie z uczniami prawidłowej reakcji w sytuacjach konfliktowych -omawianie z uczniami prawidłowego postępowania w trudnych sytuacjach -prowadzenie warsztatów na temat radzenia sobie ze stresem, technik relaksacyjnych -warsztaty, spotkania z zakresu arteterapii dotyczące konieczności dbania o zdrowie psychiczne. 	<p>rok szkolny</p>	<p>uczniowie, nauczyciele,</p>
<p>PRZEWIDYWANE EFEKTY: Uczeń: - ma przyjaciół w swojej grupie rówieśniczej - udziela pomocy lub korzysta z niej wg potrzeb - ma poczucie własnej wartości - zachowuje się w sposób życzliwy i kulturalny - wierzy we własne siły i w zdolność osiągnięcia wartościowych i trudnych celów</p>				

- przewiduje skutki swoich działań wykorzystując wcześniejsze doświadczenia i ponosi konsekwencję swoich czynów
- cieszy się z sukcesów swoich i innych
- akceptuje porażki, ale wytrwale szuka rozwiązań alternatywnych
- zachęca innych i włącza się w życie społeczności szkolnej

SFERA PSYCHICZNA – CZĘŚĆ INTELEKTUALNA

CELE:

- wykształcenie uczniów w postawy: szacunku dla nauki, wysokiego poziomu wiedzy, inteligencji i umiejętności
- przygotowanie ucznia do wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia
- wykształcenie postaw: uczciwości, rzetelności, aktywność społecznej
- wdrażanie zdolności do samodzielnego myślenia
- stworzenie warunków do rozwijania zainteresowań i uzdolnień uczniów

WARTOŚĆ	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Odpowiedzialność	<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie poczucia odpowiedzialności za postępowanie swoje i kolegów 	<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie programu wychowawczego zajęciach z wychowawcą - organizowanie klasowych zebrań z rodzicami - organizowanie zajęć, uroczystości i wycieczek integrujących społeczność szkolną 	rok szkolny	wychowawcy klas nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie konieczności efektywnego i 	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie uczniów do włożenia wysiłku we własny 	rok szkolny	nauczyciele

	racjonalnego uczenia się	- - spotkania z absolwentami szkoły		
Zdobycie wiedzy i umiejętności	• Uświadomienie uczniom roli wykształcenia jako inwestycji w samego siebie.	- współpraca z pedagogiem, biblioteką i poradnią psychologiczno - pedagogiczną	rok szkolny	wychowawcy klas nauczyciele
	• Uświadomienie roli samokształcenia w zdobywaniu wiedzy.	- wymiana doświadczeń na temat właściwego korzystania z lekcji, poznanie skutecznych metod uczenia się.	rok szkolny	nauczyciele uczniowie
Systematyczność	• Rozwijanie u uczniów poczucia systematyczności jako niezbędnego warunku sukcesów dydaktycznych.	- wdrażanie, kontrola i ocena systematycznej pracy na lekcji i odrabiania prac domowych.	rok szkolny	nauczyciele
Udzielanie pomocy innym uczniom	• Uświadomienie uczniom roli udzielania pomocy innym.	- organizowanie pomocy koleżeńskiej dla uczniów mających niepowodzenia szkolne. -wczesna diagnoza uczniów z niepowodzeniami szkolnymi i podejmowanie działań w kierunku ich niwelowania.	rok szkolny	uczniowie nauczyciele

<p>PRZEWIDYWANE EFEKTY: Uczeń: - jest świadomy konieczności systematycznego uczenia się   - jest odpowiedzialny za swój rozwój intelektualny   - pomaga w nauce innym uczniom lub korzysta z pomocy w zależności od swoich potrzeb   - akceptuje skutki własnych wyborów i działań</p>

SFERA SPOŁECZNA

<p>CELE: - kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość   - ukierunkowanie ucznia ku wartościom – wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych   - zintegrowanie zespołów klasowych i społeczności szkolnej   - współpraca ze środowiskiem rodzinnym ucznia   - wykształcenie postaw: uczciwości, odpowiedzialności, sumienności, pracowitości, współpracy, solidarności, altruizmu   - wyposażenie uczniów w postawę pielęgnowania tradycji   - stwarzanie warunków do rozwoju samorządności szkolnej</p>

WARTOŚĆ	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Rodzina i dom	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie wizji rodziny jako wartości 	<ul style="list-style-type: none"> organizacja spotkań okolicznościowych organizacja pogadanek, warsztatów, konsultacji dla rodziców 	rok szkolny	wychowawcy klas pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie postaw wzajemnej odpowiedzialności 	<ul style="list-style-type: none"> organizacja uroczystości klasowych, wyjść, 	rok szkolny	nauczyciele

	za siebie	wycieczek i spotkań integracyjnych		
Wspólnota	<ul style="list-style-type: none"> Rozwinięcie wśród uczniów poczucia przynależności do narodu, małej ojczyzny, rodziny, szkoły, klasy 	<ul style="list-style-type: none"> udział w uroczystościach państwowych i patriotycznych organizacja wycieczek, wyjść, konkursów, przygotowanie gazetek okolicznościowych 	rok szkolny	wychowawcy klas nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie postawy dbania o kulturę narodową i kulturę języka 	<ul style="list-style-type: none"> organizacja wyjść do teatru, kina, galerii udział uczniów w konkursach 	rok szkolny	nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> Eliminowanie przemocy w stosunkach międzyludzkich 	<ul style="list-style-type: none"> organizacja spotkań z pracownikami: poradni psychologicznej – pedagogicznych, policji, straży miejskiej i innych instytucji warsztaty, spotkania z zakresu arteterapii dotyczące konfliktów międzyludzkich oraz sposobów ich rozwiązywania. 	rok szkolny	pedagog szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie mentalności pokojowej, umiejaczej współdziałać w ramach różnych 	<ul style="list-style-type: none"> organizacja tygodnia kultury „Inni żyją wśród nas” realizacja treści dotyczących 	listopad	Barbara Wojtaś wychowawcy klas

	grup i społeczności	życia i kultury innych narodów w czasie lekcji przedmiotowych	rok szkolny	nauczyciele
Demokracja	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie umiejętności podejmowania decyzji 	<ul style="list-style-type: none"> praca na rzecz klasy i szkoły praca w samorządzie klasowym i szkolnym 	rok szkolny	uczniowie, nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności przygotowujące do świadomego pełnienia ról społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> realizacja w czasie zajęć lekcyjnych treści zmierzających do kształtowania świadomego pełnienia ról społecznych 	rok szkolny	nauczyciele
Bezinteresowność	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie wrażliwości na potrzeby innych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> udział w akcjach charytatywnych pomoc koleżeńska 	rok szkolny	nauczyciele uczniowie
Odpowiedzialność	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie odpowiedzialności za własne słowo i zachowanie 	<ul style="list-style-type: none"> realizacja w czasie zajęć lekcyjnych treści zmierzających do kształtowania właściwych postaw wobec innych 	rok szkolny	nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie odpowiedzialności za mienie 	<ul style="list-style-type: none"> dbałość o wystój sal oraz wygląd pomieszczeń szkoły i jej otoczenia 	rok szkolny	uczniowie, nauczyciele, pracownicy obsługi
	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie odpowiedzialności za realizację obowiązku szkolnego 	<ul style="list-style-type: none"> rzetelne odnotowywanie frekwencji w dzienniku punktualne zaczynanie i kończenie zajęć 	rok szkolny rok szkolny	nauczyciele nauczyciele

		- zwrócenie szczególnej uwagi na uczniów z niską frekwencją		
	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu 	- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego	rok szkolny	doradca zawodowy

PRZEWIDYWANE EFEKTY:

Uczeń:

- znajduje miejsce w grupie rówieśniczej respektującej normy społeczne
- ma poczucie przynależności do rodziny, grup rówieśniczej, narodowej, wspólnoty europejskiej
- dostrzega różnice między ludźmi i akceptuje je
- zna miejsce i rolę, jaką pełni w rodzinie, grupie społecznej
- aktywnie uczestniczy w obchodach świąt narodowych
- udziela pomocy potrzebującym
- jest odpowiedzialny za siebie i współodpowiedzialny za innych
- podejmuje trafne decyzje w obszarze edukacyjno - zawodowym
- odczuwa potrzebę pracy na rzecz innych - wolontariat

SFERA DUCHOWA

CELE:

- kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich
- wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat
- ukierunkowanie ucznia ku wartościom
- wyposażenie uczniów w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury

- przygotowanie uczniów do świadomego uczestnictwa w kulturze - wyposażenie uczniów w umiejętność dostrzegania życia jako wartości nadrzędnej				
WARTOŚĆ	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	TERMIN	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Patriotyzm i szacunek dla tradycji	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie poczucia wartości ojczyzny jako wspólnego dziedzictwa kulturowego i historycznego 	<ul style="list-style-type: none"> poznanie hymnu i symboli narodowych wycieczki szlakiem „Poznaj Polskę” opieka nad miejscami ważnymi dla pamięci narodowej 	rok szkolny	nauczyciele nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie szacunku dla własnego państwa 	<ul style="list-style-type: none"> poznanie historii kraju i pieśni patriotycznych 	rok szkolny	nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> Nauczenie postawy miłości i wierności ojczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja sylwetek wielkich Polaków jako wzorców osobowych 	rok szkolny	nauczyciele
Wiara, uczciwość i dobro	<ul style="list-style-type: none"> Uświadomienie uczniom, że postępowanie zgodne z zasadami wiary, kształtuje właściwe postawy moralne 	<ul style="list-style-type: none"> organizacja i udział w uroczystościach o charakterze religijnym 	według kalendarza	nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> Kształtowanie postaw: uczciwości, dobroci, prawdomówności 	<ul style="list-style-type: none"> podkreślanie i bieżące dokumentowanie pozytywnych zachowań uczniów 	rok szkolny	nauczyciele
Piękno	<ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie umiejętności dostrzegania i odbioru piękna 	<ul style="list-style-type: none"> udział w wydarzeniach kulturalnych, np. wystawa, 	rok szkolny	nauczyciele

	w otaczającym świecie	koncert - organizacja krajoznawczych wycieczek klasowych	rok szkolny	wychowawcy
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytania, działania sprzyjające zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów 	- organizacja imprez promujących czytelnictwo	rok szkolny	nauczyciele bibliotekarze
Sens życia	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie uczniom warunków do nabycia umiejętności postrzegania życia jako wartości nadrzędnej 	- realizacja w czasie zajęć lekcyjnych treści zmierzających do kształtowania u uczniów umiejętności postrzegania życia jako wartości nadrzędnej	rok szkolny	katecheci pedagog szkolny nauczyciele
<p>PRZEWIDYWANE EFEKTY:</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w różnych formach kultury - wyraża własne przeżycia związane z kontaktem ze sztuką - zna i stosuje w życiu codziennym zasady wiary - dostrzega wspólnotę doznań estetycznych - postrzega życie jako wartość nadrzędną - zna miejsca i miasta ważne dla historii Polski 				

3. ZADANIA NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY, RODZICÓW ORAZ UCZNIÓW

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

NAUCZYCIELE I INNI PRACOWNICY SZKOŁY

1. Wszyscy nauczyciele wprowadzają do tematyki swego przedmiotu elementy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.
2. Warunkiem stawiania uczniom wymagań punktualności i obecności na lekcjach jest rzetelne odnotowywanie obecności w dzienniku. Podstawowym obowiązkiem jest punktualne rozpoczynanie i kończenie oraz solidne przygotowanie zajęć.
3. Każdy nauczyciel kieruje się dobrem ucznia, a nie swoją wygodą i jest do dyspozycji ucznia, aby prowadzić z nim rozmowy indywidualne.
4. Wszystkich nauczycieli obowiązuje stałe doskonalenie merytoryczne, pedagogiczne, psychologiczne i etyczne.
5. Obowiązkiem każdego nauczyciela jest każdorazowe reagowanie na dostrzeżone dobro i zło.
6. Nauczyciel winien przestrzegać zasad zawartych w Statucie szkoły.
7. Zadaniem każdego nauczyciela jest dopilnowanie prawidłowego stylu spędzania przerw przez uczniów. Wszystkich nauczycieli – dyżurnych pracowników szkoły wspierają w tych działaniach inni pracownicy szkoły.
8. Nauczyciele i inni pracownicy szkoły dbają o godność zawodową.

WYCHOWAWCY

1. Opracowuje w oparciu o Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły – Program Wychowawczo – Profilaktyczny Klasy w porozumieniu z rodzicami i uczniami.
2. Podejmuje systematyczne wysiłki zmierzające do wytworzenia prawidłowej atmosfery wspólnoty klasowej.
3. Uczestniczy we wszystkich sytuacjach ważnych dla klasy.

4. Czuwa nad postępami w nauce i frekwencją ucznia, jest w stałym kontakcie z rodzicami, zna sytuację pozaszkolną wychowanka.
5. Organizuje klasowe zebrania rodziców.
6. Prowadzi prawidłowo i systematycznie dokumentację klasową.
7. Zawiadamia rodziców w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka.
8. Wychowawca ma obowiązek reagować na nieestetyczny wygląd i strój dziecka.

RODZICE

1. Każdy z rodziców powinien uczestniczyć w życiu szkoły i klasy oraz świadomie współpracować ze szkołą zgodnie z jej założeniami wychowawczymi.
2. Rodzice powinni uczestniczyć w zebraniach rodziców, prelekcjach poświęconych zagadnieniom wychowawczym.
3. Zobowiązuje się rodziców do niezwłocznego zawiadomienia wychowawcy o nieobecności ucznia (w ciągu tygodnia) oraz do stałego kontaktu z wychowawcą w innych sytuacjach wychowawczych.
4. Rodzice powinni dbać o odpowiedni strój i wygląd dziecka, zabraniając mu malowania włosów, oczu, paznokci, robienia tatuaży.
5. Niezbędnym elementem wychowania jest pomoc dzieci w obowiązkach życia rodzinnego i domowego.
6. Propozycje współpracy rodziców ze szkołą to:
  - czynny udział rodziców w wychowaniu, np.: rozwiązywanie problemów wychowawczych klasy (poszczególnych wychowanków),
  - udział w wycieczkach, imprezach kulturalnych, dyskotekach itp.,
  - udział w działaniach gospodarczych, np.: dbałość o wygląd estetyczny klasy.

UCZNIOWIE, SAMORZĄD UCZNIOWSKI

1. Przestrzegają praw i obowiązków ucznia;
2. Współorganizują imprezy i akcje szkolne;
3. Znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;

4. Akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły;
5. Współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
6. Kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
7. Prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
8. Mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
9. Uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny);

4. SYTUACJE ŚWIADCZĄCE POZYTYWNE O PODEJMOWANYCH DZIAŁANIACH WYCHOWAWCZYCH

1. Wyraźne wyniki pracy nad sobą np.: poprawa ocen, zaprzestanie spóźnień, opanowanie agresji i innych emocji negatywnych.
2. Inicjatywa w różnorodnej działalności (w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych). Zorganizowanie imprezy.
3. Systematyczna dbałość o klasę lub pracownię.
4. Systematyczna pomoc w bibliotece.
5. Systematyczna dbałość o otoczenie szkoły, zieleń itp.
6. Pomoc koleżeńska udzielana systematycznie np.: osobom niepełnosprawnym, pomoc w nauce.
7. Systematyczna pomoc osobom starszym lub niepełnosprawnym spoza szkoły.
8. Wyjątkowy (wybitny) udział ucznia w życiu rodzinnym np.: opieka nad młodszym rodzeństwem, dziadkami, systematyczne prace porządkowe itp.
9. Dobry wpływ na kolegę (kolegów).
10. Szczególnie wyróżniająca kultura osobista.
11. Wyjątkowe zasługi, np.: dla ochrony życia, zdrowia, mienia, środowiska przyrodniczego.
12. Wzrost ilości uczniów pretendujących do otrzymania „Nobla Szkolnego”
13. Stosowanie pochwał, nagród i przywilejów zgodnie z zapisami w Statucie szkoły

5. SYTUACJE WYMAGAJĄCE INTERWENCJI WYCHOWAWCZEJ

ZASADY OGÓLNE

1. Podstawą wychowawczą systemu jest ponoszenie konsekwencji popełnionego czynu. W miarę możliwości uczniowie dokonują naprawy uczynionego zła.
2. Stosowane środki wychowawcze w miarę możliwości powinny przynosić pożytek szkole.
3. Każdorazowo sprawcy zła należy wyjaśnić istotę dokonanego czynu i sens zastosowanego środka wychowawczego.
4. Ocenie podlega zachowanie ucznia zarówno w szkole jak i poza szkołą.
5. Może nastąpić złagodzenie kary w przypadku szczególnych zasług ucznia.
6. W przypadkach nietypowych, nie mieszczących się w schemacie, należy próbować indywidualnie określić karę dla ucznia lub powołać komisję nauczycielsko - uczniowską do rozpatrzenia sprawy.

SYTUACJE NIEWŁAŚCIWE

1. Nieuzasadnione opuszczanie zajęć szkolnych
  - indywidualnie,
  - zbiorowe.
2. Spóźnianie się na zajęcia.
3. Niesolidność, nieterminowość, niewywiązywanie się z zobowiązań, np.: z zadania społecznego, z regulaminu biblioteki itp.
4. Nieodpowiedni strój i wygląd.
5. Makijaż, strój wskazujący na przynależność do nieformalnych grup młodzieżowych zagrażających porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu. Brak zmiennego obuwia szkolnego.
6. Dewastowanie i marnotrawstwo dóbr materialnych.
7. Niszczenie środowiska przyrodniczego.
8. Nieopanowany gniew, agresywne zachowanie.

9. Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej (wobec ludzi i zwierząt).
10. Krzywdzenie innych poprzez bezpośrednie podważanie autorytetu lub opinii. Zaleca się unikanie wyrażania opinii negatywnej o ludziach.
11. Unikanie odpowiedzialności za popełnione czyny poprzez obarczanie winą innych.
12. Wynoszenie się ponad innych np. nadmierne chwalenie się dobrami materialnymi, strojem, przywilejami.
13. Palenie papierosów.
14. Picie alkoholu.
15. Stosowanie i rozprowadzanie środków odurzających (narkotyki, dopalacze)
16. Kłamstwa, kręctwa.
17. Fałszerstwo.
18. Kradzież.
19. Wulgarny sposób bycia:
  - zachowanie,
  - gesty,
  - słownictwo ,
  - wygląd.
20. Wulgaryzowanie uczuć intymnych swoich i cudzych.
21. Brak szacunku dla rodziców i innych osób starszych.
22. Obojętność wobec czynionego zła np. brak reakcji na niszczenie, dewastowanie, znęcanie się itp.
23. Czyny podlegające kodeksowi karnemu.
24. Sytuacje gorszące i deprawujące.
25. Zachowanie zniesławiające dobre imię szkoły.
26. Cyberprzemoc.

6. ŚRODKI WYCHOWAWCZE

1. Rozmowa wychowawcza nauczyciela z uczniem (nauczyciel, który pierwszy zetknął się z problemem). Wpis nagannego zachowania do dziennika.
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem. Ustne upomnienie wychowawcy klasy.
3. Rozmowa wychowawcy z uczniem w obecności rodziców.
4. Rozmowa pedagoga z uczniem.
5. Rozmowa pedagoga z uczniem w obecności rodziców.
6. Rozmowa wychowawcy z rodzicami:
  - w obecności pedagoga,
  - w obecności Dyrektora.
6. Pisemne upomnienie wychowawcy klasy.
7. Obniżenie stopnia z zachowania
  - o jeden stopień,
  - o więcej niż jeden.
8. Nagana dyrektora szkoły.
9. Przeniesienie do równoległej klasy w swojej szkole.
10. Przeniesienie do innej szkoły
11. Postępowanie w sytuacjach kryzysowych i wymagających interwencji opisane jest w odrębnych procedurach zatwierdzonych przez Radę Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 3 w Lublinie.

7. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE

Partnerami instytucjonalnymi, udzielającymi szkole zewnętrznego wsparcia w wychowaniu i profilaktyce są:

1. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczną nr 3 w Lublinie
- Poradnia Wczesnej Diagnostyki i Rehabilitacji w Lublinie
- Poradnia Psychoprofilaktyki i Terapii Rodzin w Lublinie
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Lublinie

2.Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli

3.Biblioteki

4.Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

5.KMP w Lublinie Sekcja Prewencji Zespół do Spraw Nieletnich i Patologii

6.Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Lublinie

7.Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Lublinie

8.Parafia pw. Bł. P. J. Frassatego w Lublinie

9.Ośrodek dla Ofiar Przemocy Domowej – Bazyliańcówka 44

10.Straż Miejska miasta Lublin

11.Państwowa Straż Pożarna w Lublinie

12.Instytucje pozarządowe:

- Stowarzyszenie WIOSNA
- Akcja Katolicka
- SOPRA – Stowarzyszenie Ochrony i Pomocy Rodzinie Alkoholowej w Lublinie

V. EWALUACJA PROGRAMU

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 3 w Lublinie po roku pracy będzie poddawany ewaluacji. Ocena stopnia realizacji zakładanych w nim działań odbywać się będzie na podstawie:

1. Obserwacji zachowania uczniów przez nauczycieli w czasie zajęć lekcyjnych i pozaszkolnych.
2. Rozmów przeprowadzanych przez nauczycieli z rodzicami i uczniami.
3. Anonimowych ankiet z zakresu wybranego problemu badawczego, wynikającego z aktualnych potrzeb szkoły.
4. Anonimowych ankiet uczniów, rodziców i nauczycieli.

Po zakończeniu realizacji programu zostanie dokonana jego końcowa ewaluacja.

Prowadzone działania ewaluacyjne mają odpowiedzieć w szczególności na pytania: czy zamierzone cele zostały osiągnięte, jakie są efekty zrealizowanych działań i czy sposób realizacji sprzyjał skuteczności programu.

Ponieważ realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły wymaga stałej współpracy uczniów, rodziców i nauczycieli, ankietami zostanie objęta znacząca statystycznie ilość osób badanych z trzech grup:

1. **uczniów – ankietą pt. „MOJA SZKOŁA”**
2. **rodziców – ankietą pt. „SZKOŁA MOJEGO DZIECKA”**
3. **nauczycieli – ankietą pt. „SZKOŁA W KTÓREJ PRACUJĘ”**

Analiza wyników badań ankietowych pozwoli ocenić na ile udało się praktycznie realizować założone cele programu oraz umożliwi wprowadzenie ewentualnych korekt i wytyczenie dalszych kierunków zmian.

VI. USTALENIA KOŃCOWE

W każdym roku szkolnym we wrześniu na bazie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły zostaną opracowane programy wychowawczo-profilaktyczne na każdy poziom klasowy, zaplanowane na dany rok szkolny, w formie odrębnych załączników dołączonych do programu.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 3 w Lublinie na lata 2021 – 2025 jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji. Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji.

Zagadnienia zawarte w programie zostały opracowywane w konsultacji z Radą Rodziców i Radą Pedagogiczną.

VII. BIBLIOGRAFIA

1. Gaś Z. B. (red.), (2005), *Badanie zapotrzebowania na profilaktykę w szkole*, Warszawa: MENiS.
2. Gaś Z. B., (2006), *Profilaktyka w szkole*, Warszawa: WSiP.
3. Gaś Z. B. (red.), (2011), *Profesjonalna profilaktyka w szkole: nowe wyzwania*, Lublin: Innovatio Press.
4. Gaś Z. B., (2013), *Profilowanie psychologiczne uczniów jako warunek skutecznych oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych*, Lublin: Innovatio Press.
5. Gaś Z. B. (red.), (2016), *Rodzina a profilaktyka zaburzeń w zachowaniu*, Lublin: Innovatio Press.
6. Kołakowski A. (red.), (2013), *Zaburzenia zachowania u dzieci. Teoria i praktyka*, Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
7. Kowalska K., (2015), *Cnoty kardynalne jako fundament wychowania człowieka dojrzałego*, [w:] Gaś Z. B. (red.), *Kłopoty z dorobnością*, Lublin: Innovatio Press, s. 29–44.
8. Łobocki M., (2007), *W trosce o wychowanie w szkole*, Warszawa: Oficyna Wydawnicza IMPULS.
9. Ostaszewski K., (2014), *Zachowania ryzykowne młodzieży w perspektywie mechanizmów resilience*, Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii.
10. Poleszak W., (2012), *Synergia w zespołach interdyscyplinarnych pracujących na rzecz dziecka i rodziny*, [w:] Uchnast Z. (red.), *Synergia a dobro wspólne. Wybrane zagadnienia z psychologii kierowania*, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL, s. 303–311.
11. Poleszak W., (2013), *Nowe media – zagrożenia i szanse dla profilaktyki zachowań dysfunkcyjnych*, [w:] Plichta P., Pyżalski J. (red.), *Wychowanie i kształcenie w erze cyfrowej* (s. 15–40), Łódź: Regionalne Centrum Polityki Społecznej.
12. Poleszak W. (red.), (2016), *Wyzwania i zagrożenia adolescencji*, Lublin: Innovatio Press.

13. Pyżalski J. (red.), (2015), *Wychowawcze i społeczno-kulturowe kompetencje współczesnych nauczycieli. Wybrane konteksty*, Łódź: the Q studio.
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z dnia 24 lutego 2017 r., poz. 356).
15. *Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły*
16. Śliwerski B., (2011), *Współczesne teorie i nurty wychowania*, Kraków: Oficyna Wydawnicza IMPULS.
17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z dnia 11 stycznia 2017 r., poz. 59).

Program opracował zespół w składzie:

- Izabela Ciorgoń   - Kazimiera Sitarz
- Dominika Dołęga   - Barbara Wojtaś
- Karolina Jach
- Agnieszka Piebiak-Kieślewska
- Agnieszka Motyka
- Iwona Ponieważ
- Milena Płachta
- Małgorzata Psujek
- Mariola Kubić
- Małgorzata Śliczniak
- Monika Wicha
- Monika Sadurska

VIII. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

ANKIETA DLA RODZICÓW „SYLWETKA UCZNIĄ OPUSZCZAJĄCEGO SZKOŁĘ”

Poniższa ankieta ma charakter anonimowy. Ma służyć zebraniu informacji na temat *ważności działań podejmowanych podczas realizacji „Programu wychowawczo-profilaktycznego”* w naszej szkole i *ukazaniu oczekiwanej sylwetki ucznia opuszczającego naszą szkołę.*

Prosimy o szczerze odpowiedzi na podane tematy i podkreślenie odpowiedniego stwierdzenia.

Naszą szkołę opuszczają absolwenci, którzy:

Sfera	Sylwetka	Pytania do rodzica		
Fizyczna	1. Potrafi dbać o własne ciało, zdrowie i sprawność fizyczną; jest czujny wobec zagrożeń dla zdrowia fizycznego.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	2. Posiada nawyki i umiejętności związane z bezpiecznym uczestnictwem w ruchu drogowym.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	3. Jest człowiekiem aktywnym, dbającym o zdrowie i zdrowy styl życia.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	4. Posiada wiedzę na temat tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	5. Zna zagrożenia związane z Internetem i bezpiecznie z niego korzysta.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
Psychiczna – część Emocjonalna	1. Wierzy we własne siły i w zdolność osiągania wartościowych i trudnych celów.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	2. Przewiduje skutki swoich działań wykorzystując wcześniejsze doświadczenia i ponosi konsekwencję swoich czynów.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	3. Cieszy się z sukcesów swoich i innych.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	4. Akceptuje porażki, ale wytrwale szuka rozwiązań alternatywnych.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
Psychiczna – część Intelektualna	1. Potrafi planować, organizować i oceniać własną naukę i przyjmuje za nią odpowiedzialność.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	2. Rozwiązuje problemy w twórczy sposób.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	3. Poszukuje, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł, efektywnie posługuje się technologią informacyjną.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	4. Wykorzystuje w praktyce zdobytą wiedzę i doświadczenia.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.

	5. Rozwija osobiste zainteresowania i sprawności umysłowe.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	6. Posiada zdolność odróżniania świata rzeczywistego od wyobrażonego oraz postaci realnych i historycznych od fantastycznych.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	7. Nabył umiejętność wypowiedzania się, czytania i pisania w języku ojczystym i w języku obcym, wykonywania działań arytmetycznych.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	8. Posiada wiedzę przewidzianą w podstawie programowej i jest przygotowany do nauki na wyższym etapie kształcenia.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
Spoleczna	1. Skutecznie porozumiewa się w różnych sytuacjach, prezentuje własny punkt widzenia, bierze pod uwagę poglądy innych, poprawnie posługuje się językiem ojczystym.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	2. Efektywnie współdziała w zespole, podejmuje indywidualne i grupowe decyzje, buduje więzi międzyludzkie.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	3. Działając w grupie, poczuwa się do współodpowiedzialności za efekty pracy	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	4. Potrafi rozwiązywać konflikty, respektuje normy społeczne.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	5. Jest świadomy swych praw i obowiązków.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	6. Szanuje prawa innych.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	7. Właściwie pełni rolę członka rodziny, grupy rówieśniczej, społecznej.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	8. Udziela pomocy potrzebującym.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
Duchowa	1. Ma poczucie tożsamości kulturowej, historycznej, etnicznej i narodowej.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	2. Posiada godność, poczucie własnej wartości.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	3. Jest tolerancyjny wobec innych wyznań, kultur, ras, zwyczajów i tradycji	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	4. Dbą o własne zdrowie psychiczne i rozwój duchowy.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.
	5. Jest uczciwy, odróżnia dobro od zła, kieruje się wartościami moralnymi.	Bardzo ważne	Ważne	Nieważne.

❖ Jakie inne wartości nie wymienione powyżej powinien wg Państwa prezentować absolwent Szkoły Podstawowej nr 3 w Lublinie

.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Załącznik 2

PLAN EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

Rok szkolny	Zadania poddane ewaluacji				
	Sfera fizyczna	Sfera psychiczna – część emocjonalna	Sfera psychiczna – część intelektualna	Sfera społeczna	Sfera duchowa
2021/2022	<ul style="list-style-type: none"> • Przybliżenie uczniom istoty zdrowia w aspekcie fizycznym i psychicznym, nad którym ciągle należy pracować. • Kształtowanie właściwych nawyków i przyzwyczajzeń zdrowotnych oraz zasad higieny osobistej. • Zachęcanie do uprawiania różnych form rekreacji ruchowej i sportu. • Kształtowanie właściwych postaw w walce z zagrożeniami zdrowia fizycznego i psychicznego, w tym związanych z sytuacją pandemiczną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie wysokiej- właściwej samooceny i pewności • Umiejętność radzenia sobie ze stresem wynikającym z izolacji społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie roli samokształcenia w zdobywaniu wiedzy. • Wspomaganie uczniów w różnych wariantach nauczania: stacjonarnym, hybrydowym i zdalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie wizji rodziny jako wartości • Wykształcenie postaw wzajemnej odpowiedzialności za siebie 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie poczucia wartości ojczyzny jako wspólnego dziedzictwa kulturowego i historycznego • Wykształcenie szacunku dla własnego państwa • Nauczenie postawy miłości i wierności ojczyźnie
2022/2023	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie konieczności przestrzegania zasad 	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja społeczności szkolnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie poczucia odpowiedzialności 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie umiejętności podejmowania 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie umiejętności dostrzegania i

	<p>higieny w szkole.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukazanie czynników warunkujących zdrowie fizyczne i psychiczne • Różnorodność form organizacji czasu wolnego ucznia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stwarzanie sytuacji osiągnięcia sukcesu siebie 	<p>za postępowanie swoje i kolegów.</p>	<p>decyzji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności przygotowujące do świadomego pełnienia ról społecznych • Wykształcenie wrażliwości na potrzeby innych ludzi 	<p>odbioru piękna w otaczającym świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytania, działania sprzyjające zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów
2023/2024	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw proekologicznych • Poszerzenie dostępu do informacji o stanie środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie samokontroli 	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie konieczności efektywnego i racjonalnego uczenia się • Uświadomienie uczniom roli wykształcenia jako inwestycji w samego siebie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwinięcie wśród uczniów poczucia przynależności do narodu, małej ojczyzny, rodziny, szkoły, klasy • Wykształcenie postawy dbania o kulturę narodową i kulturę języka • Eliminowanie przemocy w stosunkach międzyludzkich • Wykształcenie mentalności pokojowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie uczniom, że postępowanie zgodne z zasadami wiary, kształtuje właściwe postawy moralne • Kształtowanie postaw: uczciwości, dobroci, prawdomówności

				umiejęcej współdziałać w ramach różnych grup i społeczności.	
2024/2025	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie uczniom, że czynna, wytrwała praca nad własnym zdrowiem jest podstawą dobrego samopoczucia i optymizmu życiowego. • Uświadomienie potrzeby zerwania z niezdrowymi przyzwyczajeniami (niezdrowa żywność, nadmiar słodczy, używki, długie oglądanie telewizji, siedzenie przy komputerze) jako warunku zdrowej sylwetki i afirmacji życia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętność wyrażania doświadczanych emocji • Kształtowanie empatii 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie u uczniów poczucia systematyczności jako niezbędnego warunku sukcesów dydaktycznych. • Uświadomienie uczniom roli udzielania pomocy innym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie odpowiedzialności za własne słowo i zachowanie • Wykształcenie odpowiedzialności za mienie • Wykształcenie odpowiedzialności za realizację obowiązku szkolnego • Przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu 	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie uczniom warunków do nabycia umiejętności postrzegania życia jako wartości nadrzędnej.